

רבין רוצה להקדים את נבון ★ מעמדו של שמיר מתחזק ★ האם תיתכן קואליציה לוי-שרון?

„ברית הממורמים“

ההפצצה הצרפתית על מרכז האירגונים השיעיים בצפון לבנון שינתה כמדתמה את ההערכות המ קובלות על מלחמת-הלבנון. הטענות העיקריות של האופוזיציה המיסרית מבוססות על הנחה שהמלחמה נכשלה, מכיוון שעיקר מטרותיה לא הושגו. מכיוון שהוורכוח הוא על האמצעים והטקטיקה, ולא על היעדים והאסטרטגיה, טופחת המציאות על פני האופוזיציה חדשים לבקרים.

בקרוב האירגונים היהודיים פועלים במרץ רב להדחת שר-ההגנה, קאספר ויינברגר, מתפקידו. ישראלים ויהודים גייסו עשרות חברייקונגרס כדי להעלות על סדר-היום את סרובו של ויינברגר להסתייע בישראל אחרי הפיגוע בכירות. משרדים אמריקאיים ליחסי-ציבור פועלים ביסודיות כדי להבליט כל מחרל של שר-ההגנה, להציג אותו כאנטי-ישראלי, ואולי אפילו כאנטי-שמי.

פעילות זאת אמנם מזיקה מאוד לוינברגר, מניעה אותו להצטרף בפומבי עשרות פעמים בשנה ולהצהיר שהוא „ילד טוב ירושלים“, אבל היא פועלת גם ככומרנג. עיתונאים,

העובדה שמרינה אירופית חשובה כמו צרפת, נגררה לפעולת-מלחמה נגד ערכים-מוסלמים בשטח לבנון, הנהנים מחסות סוריה, היא התגשמות עליזנה של משאלת-לב עיקביות של כל ממשלות-ישראל, מאז הקמת המדינה.

בעולם, קשה לה שלא לראות בכל הישגיו של שמיר הצלחות מדיניות של ממש.

המדיניים של הקונסנזוס הלאומי יכול להתייחס כביטול, או אפילו כסלידה, לעובדות כמו מצבו הקשה של ערפאת, או גרירת מעצמות המערב למעורבות אנטי-ערבית פעילה.

ממשלת אחדות

את אחת הסיבות, אבל לא העיקרית, להידברות החדשה על הקמת ממשלת „אחדות לאומית“.

אין ספק ששימועון פרס הסכים לשאת ולתת בעניין זה כדי למנוע את הדיון על מועמד המערך לתפקיד ראשות-הממשלה, ולסכל את „פרשת נבון“, המאיימת עליו ללא הרף.

זאת גם הסיבה להתנגדותו החריפה של יצחק רבין, למהלך הזה. רבין חזר בו מהטקטיקה של שיתוף-פעולה עם פרס נגד נבון, יתכן שהוא רוצה לכפות התמודדות כהקדם האפשרי, כטרם יצליח נבון לחזור לזירה הפוליטית.

ח"כ שבח וייס, מאנשי רבין, כבר אמר השבוע, בנאום באילת, שצריך לבחור בין רבין לנבון, ולתחליף את פרס. רבין מבקש לנצל את המבוכה השוררת עתה במחנה מתנגדיו, המחולקים בין אנשי-פרס לאנשי-נבון.

המושג „אנשי-נבון“, הוא יחסי רבים מאותם העומדים לתמוך בו כהתלהבות, בעוד חודשים אחרים, טרם הצהירו בגלוי על כוונה כזאת. אחד מראשי מפלגת העבודה אמר השבוע להעולם הזה: „שח"כים רבים, שיצביעו בוודאות עבור נבון, „עדיין אינם יודעים על כך בעצמם“.

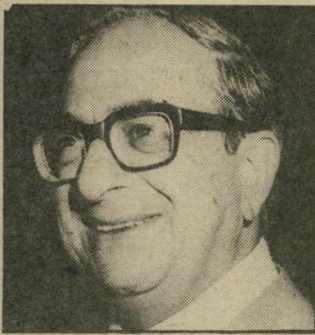
הכוונה: נבון הוא מועמד מסיבות אלקטורליות בעיקר, ורוב הח"כים, המכירים אותו מקרוב, יודעים שאינו דווקא ראש-ממשלה מלידה. עם זאת, הוא מהווה מחסום אידיאלי מפני רבין,

שהוא „מתייעץ עם דויד לוי כמעט בכל נושא“.

מקורות בליכוד סיפרו השבוע בכנסת ל-העולם הזה, שדויד לוי ביקש משני עוזריו הבכירים, הח"כים מיכאל קלייר נר ומיכה רייסר, לארגן מטה

רבין

נבון

פעולה שיבטיח תמיכה בולעמוניתו במרכז הרוח.

השניים ביקשו לנצל את העדרו של ח"כ רוני מילוא מהארץ, כדי להעמיד אותו ואת ההנהגה כולה, לפני עובדה השפעת הגוברת במרכז המפלגה שמיר, שקיבל ריווח על מהלכים אלו מאנשיו — מזכיר-הממשלה, דן מרידור, הופך איש מרכזי במישל שמיר, ויהיה מועמד לתפקידים בכירים ביותר בעתיד הלא-רחוק — התייחס אליהם כביטול.

מקורבו סבורים שיחס זה הוא ייצוגי בלבד. שמיר חושש מלוי ובעיקר מאפשרות של „בריו הממורמים“ בין לוי ובין אריאל שרון רוב ח"כי הליכוד, ששוחחו עם העולבל הזה, סבורים שברית בין השניים אינה אפשרית, מכיוון ששורת ביניהם „שינאה“ משקפים יותר מעמיקי מציבים על העובדה שלוי הוא אופרטוניס מובהק ושרמות היונו ששיו לו עיתונאים „יוניים“ אינה אלא מישאלת-לב.

לוי ושרון אמנם שואבים אר כוחם מאותו מאגר סופוליטי אבל עובדה זאת אינה מוציאה מכלל אפשרות הסדר זמני ביניהם נגד היריב המשותף, אשר לליברלים, אין איש מתייחס ברצינות למועדון-הארבעה, אך הם יכולים להכות בשעת-משבר ולוא גם בעבור אינטרסים אישיים מובהקים יצחק מודעי לעומת זאת ממשיך להנהיג מעגים עם המערך, ולכן גם יצא קיצפצ של עמיתיו, השרים גידעו פת ואברה שריד.

דווקא אנשיו של מודעי הם ניצני מובהקים (כמו מודעי עצמו), ולכן אי נטייה להתייחס אליו ולאיומי ברצינות יתרה. הליברלים הם מטיבוע מישענת קנה רצוף, אבל דבקוח השרים שלהם באינטרס אישי היא כך חזקה עד שסכנת פרישתה היא תיאורטית בלבד, אלא אם כן יהי למערך מה להציע — חוז ממאבי פנימי מתמיד, חוסר יכולת ונכונות לצאת למאבק ציבורי אמיתי נגד ממשלת-הליכוד, והערר פופולרי בציבור הרחב, אפילו בעיצומו ש השבר הכלכלי הנוכחי.

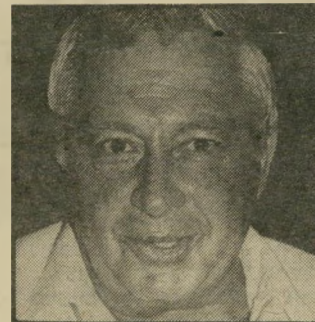
ועומים עד לפני שבועות אחרים. כל הקלחת הזאת משתקת, למעשה, את מיסלגת העבודה ומונעת ממנה לנצל את המצב הכלכלי החמור לטובתה.

תחת להמריד את הציבור נגד הממשלה, היא עוסקת בתככים לאי-מכוברים, כמו שיגור איש-ציבור נחמד, שנשכל בכל תפקידיו — מאיר עמית — לרטון על הממשלה באוזני שגריר ארצות-הברית, ולרמוז לו רמוזים עבים על הצורך לפקח על הסיוע.

שיחה כזאת עם שגריר זר היא אומנם לגיטימית, אבל כשאינה מלווה בשום מדיניות אלטרנטיבית יש לה ניתוח של מלשינות לשמה, הנובעת מאינטרסים מיסלגתיים צרים. התהליכים הפוליטיים המרכזיים בישראל מתנהלים, לכן, בשני מי שורים שונים. במישור המיפלגתי פוליטי מתגבשת הנהגה חזקה מאוד בליכוד (יצחק שמיר, משה ארנס ויגאל כהן-אורגד), מצד אחד, תוך התפוררות ואובדן-דרך במיפלגת העבודה, מנגד. במישור הציבורי חברתי כלכלי מאיימת האינפלציה הדרהרת על הנהגת המדינה, ובציבור יש חוסר שקט, דאגה חריפה ואף ניצני התמרמרות של ממש. כל אלה על רקע העובדה שמנקודת-ראות של הקונסנזוס הלאומי, זוכה מדיניות החוץ-הביטחון של ממשלת-הליכוד בהצלחות.

ברית לוי-שרון?

משקפים המקורבים למערך מצביעים על שתי נקודות-תורפה בממשלה, העשויות לסייע לאופוזיציה בעתיד. הראשונה: שאלת מעמדו של דויד לוי בממשלה ובתנועת-החירות. השניה: „הבוגדנות“ של הליברלים. סגן-ראש-הממשלה שרוי, כנראה, במעין היסטריה נוכח התבוססתו שמיר ואנשיו. על רקע זה יש הנטייה להתייחס בסלחנות להצהרותיו המי-החמיתיות בשבוע שעבר. שמיר, המודע לסכנה הנשקפת מממשלתו מלוי, ליגלג השבוע בגלוי על הניציות המתלהמת של סגנו, אבל גם הרגיש

שרון

לוי

פוליטיקאים ואף אנשי-כנסיה בכירים ועתידי-השפעה, ריווחו על התמרמרות רבה בווינגטון בעטייה של התעמולה נגד ויינברגר. אישים בכירים בארצות-הברית התכסאו במרירות נגד ה-„שיעבוד“ למדיניות-החוץ היש-ראלית. ויינברגר עצמו, הנוקט בטקטיקה הזירה ביותר, כועס מאוד על ישראל, וכל המשקפים צופים שהוא עוד יתבטא בנושא, אחרי פרישתו מרצון או מאונס.

לפי שעה אין שמיר מוטרד ביותר

צרפת, תחת נשיאותו של פרנסואה מיטראן, האיש שגאל, כביכול, את הסוציאליזם הצרפתי מתיסמונת גי מולה, הרגה בהפצצות מהאוויר מאות בני-אדם, וכיניהם אורחים רבים, והצילה את ממשלת-ישראל מבדידותה הבלתי-מוזרה כז'נרארס של המרחב. הרוקטרינה הישנה של דויד נ"ג גוריון, שלפיה יש לשתף מעצמה מערבית אחת לפחות בכל עימת משמעותי עם הערבים, נשארה בעינה והתמשה שוב, בשעה שכל המומחים סברו שאבד עליה הכלח.

יצחק שמיר הוכיח שהוא מתאים היטב לשנות ה-80, בגלל סיבה פשוטה: שנות ה-80 דומות להסליא לשנות ה-50, שבהן פעל בדיגוריון.

תחת ג'ון פוסטר דאלס והווייט אייזנהואר מכהנים בווינגטון ג'ורג' שולץ ורונאלד רגן, אבל המדיניות, והאווירה הפוליטית-תרבותית הכריכה בה, מהווים חיקוי מימעט-מישלים. המלחמה הקרה, היימוש הגרעיני המוגבר, היחס הבלתי-מתחכם לאי-רצות הבלתי-מזוהות („מי שאינו איתנו הוא אויבנו“) — כל אלה יצרו היימנה חדה בהתנהגות מעצמות-המערב ביורה הבינלאומית.

להדיח את ויינברגר

בכל התקופה שחלפה מאז התפוררותו של מנחם בגין, פעל שמיר כהיריות, אפילו כחשאיות מסוימת, שאותה רכש לא רק בלח"י, אלא גם כמסוד. אך בנושא אחר גרם נזק רב לעצמו ולממשלתו דווקא בשל הקונספירטיביות המאפיינת אותו. המקורות אמריקאיים נודע ל-העולם הזה ששגרירות ישראל ברושינגטון, וסוכניה

„ברשת נבון“ מטעיה את האערך

הפירסום בעולם הזה (2409) לפני שלושה שבועות על המהלכים להצבת יצחק נבון בראש רשימת המערך בבחירות הבאות, גרמו לשערות רוחות טבעית המערך בכנסת. אחד מחברי הסיעה, שאש אינו יודע את זהותו, צילם את המאמר ב-50 עותקים, והפיצו בכל תאיה-הדואר של ח"כי המערך. התסיסה נברה עוד יותר אחרי פירסום מאמרו של גידעון סאמט בהארץ, שהניע לאותן המסקנות. יצחק נבון עצמו רז מאוד על הפירסומים ה-מוקדמים. שמעון לדעתו, בתוכניותיו, ובשיחות עם עיתונאים נזהר שלא לרמוז על כוונותיו.

וההסבר המשכנע הוא שזהו רצון הציבור הרחב. המלחמת-העצבים במיפלגת העבודה היא, אם כך, בעיצומה. פרס מנסה להרוויח זמן, גם בעזרת תימרוני-אחדות לאי-מית. רבין מנסה להיחזק סנימה עכשיו, לפני שיאחר את המועד. נבון שומר על שתיקה. הפירסומים על מועמדותו (ראה מסגרת) הביכו, ואף הכעיסו אותו. בהיותו איש זכיר ביותר — וזאת לשון המעטה — הוא חושש מאוד להיכנס

מהכעס עליו בנושא זה. הוא עומד אישית מאחורי המהלך להדחת שר-ההגנה, ויש לו סיבות טובות להיות שבערצון מהיחס שהוא זוכה בו בבית הלבן. מצב דברים זה מביך מאוד את המערך. מכוון שההנהגת מיסלגת העבודה שותפה, בעצם, לכל היעדים המדיניים של הליכוד (מחוץ למס' השפתיים, המתבטא בנכונותו למשרה טריטוריאליה, שאי ננה מקובלת אף על ערבי אחד